

VISITA SON SIMÓN

Abril 2014

Explotació de vaques de cria i engreix de vedells a Favaritx (Menorca)

SON SIMÓN

Son Simón és una explotació agrícola i ramadera, lloc¹, situada al terme municipal de Maó, concretament a la zona de Favaritx. L'activitat principal és l'engreix de vedells i porcs. S'engreixen un centenar de vedells i un centenar de porcs a l'any. Té una superfície farratgera de 27 ha en secà. Per a la cria dels vedells té 15 vaques (frisones, encreuaments amb xarolés, menorquines). Disposa d'una ha per a hortalisses i estivada –carabasses, melons, síndries, entre d'altres–. Els propietaris del lloc són Antoni Bosch i la seva dona Catalina. Hi treballa un fill d'ells, Josep. Antoni Bosch va començar de missatge² hortolà fins que als 21 anys va passar a l'amo³ de diversos llocs, fins que fa 11 anys va comprar Son Simón. Catalina és l'encarregada, de manera prioritària, de la comptabilitat i relacions amb l'administració.

Vaques de cria i vedell, al fons paret seca

ALGUNES DADES TÈCNIQUES I DE MANEIG

Tota la superfície la dedica als farratges per a les vaques i vedells. En general hi fa raigràs i ordi. El raigràs el pasturen fins el febrer, depenent del temps atmosfèric i de l'estat de la terra,

¹ Lloc en la terminologia menorquina

² Missatge: mosso o ajudant en feines agrícoles i ramaderes

³ Amo: pagès d'un lloc amb sistema de parceria (ara societat rural menorquina –SRM–, formada pel propietari del lloc, soci titular, i el pagès, soci cultivador)

després deixa que l'herba creixi i, també, en funció del temps, fa bales seques o d'ensitjat. De l'ordi aprofita el gra –per a l'engreix dels porcs– i la palla per a la fase final d'engreix de vedells. Hi ha moltes parcel·les o tanques⁴ que no les resembren denou sinó que l'últim dall el deixen i la mateixa llavor fa la ressebra. També, cal dir, que de manera manual, sense herbicides, de mica en mica es treuen les males herbes. Són autosuficients en farratges, fins i tot en ven, segons la temporada. Disposen d'un remolc segador.

Raigràs recent segat

Parcel·la de raigràs autoressebrada

Compra vedells, amb preferència els encreuaments mascles de frisona amb blanc blau belga (preu 220€/cap als 4 o 5 dies d'edat), de frisona amb xarolés (al voltant de 200€/cap) o de frisona amb llemosí (190 €/cap). Segons el ramader, a la mateixa edat del primer tipus d'encreuament (blanc blau belga) a l'últim (llemosí) hi pot arribar a haver una diferència final de 30 kg. Els de frisona pura no els compra (el preu és baix, en comparació amb els encreuats, no passa de 60€/cap, però el rendiment és més baix).

Vedell F1: frisona x blanc blau belga

Altres encreuaments per engreix

⁴ Tanca, denominació de parcel·la acotada o tancada per paret seca

Per a vaques de cria prefereix les encreuades, fan menys llet i l'interval entre parts és més curt, ja que, en general, es cobreixen a partir de les 5 setmanes del part.

Vaques i toro xarolés

Vaques de cria

Abans d'entrar en el maneig de la cria i de l'engreix esmentem que l'engreix arriba fins els 9 mesos d'edat, i màxim fins l'any. El preu de venda oscil·la entre 3,80 i 3,90€/kg canal, i el pes final, depèn del tipus d'animal i sexe, va de 240 kg a 280 kg. Ven a carnisers locals, a tres en total, sota demanda.

L'idea és dividir el maneig dels vedells en dos lots, sempre a l'aire lliure, màxim sota cobert en la darrera fase, un de cria fins els sis mesos i un d'engreix final fins els 9 a 12 mesos. En la primera fase els vedells mamen de les vaques, de manera programada segons l'edat, amb subministrament de pinso i palla. En la segona fase l'alimentació serà a base de pinso i palla.

Actualment, fa tres lots, un fins els 4 primers mesos, un de 4 a 7 mesos, i l'últim fins a la sortida als 9-12 mesos.

Fins els 4 mesos

De 4 a 7 mesos

En els vedells fins els 4 mesos els fan mamar de les vaques de cria, les quals han tingut una bona adaptació (en néixer el propi vedell se'l treu pel tal que no el reconegui quan n'hi van d'altres, i, per això, li subministren el calostre munyit). Els vedells més joves són els primers en mamar, al voltant de 5 minuts, després el grup de 2 mesos fins a 3, i al final passen els que ja estan al final de la fase de deslletament. A part, tenen farratge sec a disposició.

El grup de 4 a 7 mesos ocupen una zona oberta, un patí de l'estabulació on disposen d'aigua, un rastell mòbil amb farratge sec, i una menjadora on se'ls subministra pinso. Fins que no s'han acabat el menjar –sec i pinso- no els hi renoven. El pinso sempre el pesen. En aquesta fase la quantitat mitjana de pinso per dia és de 3 kg per vedell.

Estabulació antiga on fan la fase final d'engreix

Vedells en la fase final d'engreix

En la fase final d'engreix els vedells disposen d'aigua i palla i, a més, de mitjana, mengen 6 kg de pinso al dia per vedell.

Les vaques pasturen el màxim de temps possible, en funció, lògicament, de l'estat de la terra i de l'herba. A la nit mengen farratge sec, i entre mig i un kg de pinso.

MOTIU DE LA VISITA I ALTRES TEMES

La visita forma part de les pràctiques que es fan al Centre de Capacitació i Experiències Agràries *Sa Granja*. Com és de suposar –sobretot pels que coneixen el Director i professors- les visites no es fan a l'atzar. Hi ha, sempre, un motiu. En aquest cas, el principal és conèixer la llarga experiència d'Antoni Bosch com a pagès, en diverses facetes, i ara com a propietari i titular de l'explotació (senyor de lloc), que juntament amb Catalina formen una vertadera empresa de gestió de recursos agrícoles i ramaders, a la mida de les seves possibilitats. Empresa a la qual s'ha incorporat Josep, que, a més de la feina, aporta una visió de com "tot s'ha de comptar".

Sobre el maneig dels vedells

Josep parla sobre la gestió de l'explotació o lloc...

... i les frases, agafades al vol –posteriorment confirmades–, van ser que “la mort de l’agricultura és viure de subvencions”, i que “si hi ha subvencions s’han de reinvertir en l’explotació”. I en aquest cas es constata la reinversió ja que tot el perímetre del lloc i totes les parcel·les tenen paret seca, restaurada en alguns casos i de bell nou en d’altres. Recullen l’aigua de pluja i reciclen les aigües.

A més de l’engreix de vedells es dediquen a engreixar porcs en cicle tancat, ja que tots són nats a l’explotació. Segons ens explica, el porc blanc es per a consum en carn i el faixat per a sobrassada i altres embotits. El pes dels porcs engreixats fan de 100 a 110 kg. El racionament és a base de xerigot –del qual paga el transport- i farina d’ordi i pinso (2 kg el matí i 2 a la tarda).

Truja prenyada

Porc blanc per a carn

Truges i cria

Porcs faixats

A l'apartat "GALERIES DE FOTOS" dins de les visites podem trobar la seqüència de fotos de la visita. Fotos realitzades per Antoni Seguí.